

POSTANOWIENIE

Dnia 29 sierpnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Wiesław Kozielowicz

w sprawie **K. W.**

o wydanie wyroku łącznego

na posiedzeniu w dniu 29 sierpnia 2023 r.

w przedmiocie skargi Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie

na wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 24 kwietnia 2023 r., sygn. akt X Ka 167/23

uchylający wyrok łączny Sądu Rejonowego dla Warszawy – Śródmieścia w

Warszawie z dnia 14 października 2022 r., sygn. akt V K 849/21

postanowił:

**oddalić skargę, a kosztami sądowymi w przedmiocie skargi
obciążyć Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dnia 24 kwietnia 2023 r., sygn. akt X Ka 167/23, przekazał sprawę K. W., w przedmiocie wyroku łącznego, do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie. Skargę od wyroku Sądu odwoławczego, w oparciu o przepis art. 539a § 3 k.p.k., złożył Prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie zarzucając temu orzeczeniu naruszenie art. 437 § 2 k.p.k., polegające na uchyleniu wyroku Sądu I instancji i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, w sytuacji gdy okoliczności wskazane w treści uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego nie generują konieczności wydawania orzeczenia kasatoryjnego,

albowiem nie ma konieczności przeprowadzenia postępowania dowodowego na nowo w całości.

Na podstawie art. 539e § 2 k.p.k., skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie i przekazanie przedmiotowej sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skargę nie zasługuje na uwzględnienie..

Podstawą skuteczności nadzwyczajnego środka zaskarżenia uregulowanego w art. 539a § 1 k.p.k., jest wykazanie (po myśli § 3 tego przepisu), że wydanie – na etapie postępowania apelacyjnego – orzeczenia kasatoryjnego naruszało art. 437 k.p.k. [w rzeczywistości chodzi o art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. – zob. D. Świecki (w:) D. Świecki (red.): Kodeks postępowania karnego. Komentarz do zmian 2016, Warszawa 2016, s. 590] lub też, że przy wydaniu tego orzeczenia wystąpiła bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 k.p.k. Jednocześnie warto przypomnieć, że stosownie do treści art. 437 § 2 k.p.k. uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości.

Autor skargi wywodzi, że w niniejszej sprawie Sąd Okręgowy w Warszawie mógł wydać orzeczenie (reformatoryjne) po „skompletowaniu dokumentacji umożliwiającej prawidłowe wyrokowanie” i derogować dostrzeżone uchybienia. Rzecz jednak w tym, co zasadnie wykazał w swym uzasadnieniu Sąd Odwoławczy, że konieczność ponowienia przewodu sądowego w całości rzeczywiście zaistniała w przedmiotowej sprawie, a podyktowana była skalą uchybień Sądu I instancji, ale też i specyfiką postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego. Kolejne zmiany przepisów o postępowaniu odwoławczym, jakich dokonywano od 2015 r. i dostrzegalne dążenia ustawodawcy do reformatoryjności postępowania odwoławczego nie mogą być utożsamiane z intencją zastąpienia sądu *meriti* w procedowaniu co do istoty sprawy. To zawsze było i jest rolą Sądu I instancji, albowiem w ten właśnie sposób realizuje się gwarantowana stronom konstytucyjnie realna dwuinstancyjność postępowania, skoro tylko od orzeczenia tego właśnie sądu stronom przysługuje środek odwoławczy. Tylko orzeczenie Sądu I instancji

może być kwestionowane przez stronę niezadowoloną z wyroku w zwykłym trybie odwoławczym, zaś orzeczenie sądu odwoławczego co do zasady nie podlega zaskarżeniu. W przypadku niniejszej sprawy uchybienia Sądu *meriti* były na tyle istotne, że wymagały ponownego rozpoznania sprawy przez ten Sąd, zwłaszcza w aspekcie zachowania standardu rzetelnego postępowania. Na ocenę, czy postępowanie sądowe było rzetelne, wpływ ma nie tyle stwierdzenie określonego uchybienia procesowego, ile analiza przebiegu całego postępowania. Pojęcie rzetelnego procesu karnego interpretowane jest w orzecznictwie w oparciu o sprecyzowany w art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności standard rzetelnego (sprawiedliwego) postępowania. Podkreśla się, że europejski standard prawa do rzetelnego procesu musi być odczytywany w powiązaniu z gwarancjami wynikającymi z art. 6 ust. 2 (domniemanie niewinności) oraz z art. 6 ust. 3 (minimalny standard uprawnień procesowych oskarżonego), a także rozwijającego się orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 15 maja 2001 r., sygn. akt V KKN 79/01, Prokuratura i Prawo 2001, nr 10, poz. 8, z dnia 17 maja 2001 r., sygn. akt III KKN 620/00, Lex nr 51935, tak też w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 5 marca 2019 r., sygn. akt IV KO 8/19, niepubl.). Trafnie zauważa się, iż pojęcie rzetelnego procesu jest bez wątpienia podstawowym sposobem współczesnego określenia wymogów, jakie musi spełnić postępowanie karne (zob. P. Wiliński w: A. Błachnio-Parzych, J. Kosonoga, H. Kuczyńska, C. Nowak, P. Wiliński, Rzetelny proces karny w orzecznictwie sądów polskich i międzynarodowych, Warszawa 2009, s. 29).

Z tych względów orzeczono, jak na wstępie.

EW

[ms]

